

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๔/๑๓๕๙

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น
พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอ เรื่องร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งจะมีการรับรองโดยที่ประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๐ ในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงโตเกียว มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นริเริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๑ ประกอบด้วยสมาชิก ๖ ประเทศ คือ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมา ไทย เวียดนาม และญี่ปุ่น โดยไทยมีบทบาทในการเป็นหุ้นส่วนของญี่ปุ่นในการพัฒนาลุ่มน้ำโขงเพื่อพัฒนาอนุภูมิภาคอย่างยั่งยืน ยกกระดับความเป็นอยู่ของประเทศสมาชิก ลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกและภายในภูมิภาคอาเซียน และเป็นกรอบความร่วมมือที่ส่งเสริมความเชื่อมโยงทางคมนาคมขนส่ง การค้าและการลงทุน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๑.๒ ญี่ปุ่นจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๐ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ในวันที่ ๘ - ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยที่ประชุมจะพิจารณารับรองร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมข้างต้นเป็นการติดตามความคืบหน้าและพิจารณาแนวทางการดำเนินการในอนาคตของกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๓) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

จะมีการรับรองร่างยุทธศาสตร์ฯ ในการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๐ ในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Tokyo Strategy 2018 for Mekong - Japan Cooperation) ทบทวนความสำเร็จของการพัฒนาโครงการความร่วมมือที่ผ่านมาภายใต้ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๕ พร้อมทั้งแสดงความชื่นชมญี่ปุ่นในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตลอดจนแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นที่จะสานต่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ (Quality Growth) และการพัฒนาที่ยั่งยืน มั่นคง และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

๔.๒ ภายใต้ร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ ได้กำหนดทิศทางความร่วมมือตาม ๓ แนวทาง ได้แก่ (๑) การดำเนินการตามแผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๙ – ๒๐๒๓) ซึ่งสะท้อนทิศทางการพัฒนาของอนุภูมิภาค (sub-regional) (๒) ยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo - Pacific Strategy) ซึ่งสะท้อนทิศทางการพัฒนาและข้อริเริ่มระดับภูมิภาค (regional) (๓) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ซึ่งสะท้อนทิศทางการพัฒนาระดับโลก (global) พร้อมทั้งกำหนดโครงการความร่วมมือภายใต้ ๓ แนวทางดังกล่าว

๔.๓ สาขาความร่วมมือภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๓ สาขาหลัก ได้แก่ (๑) การพัฒนาความเชื่อมโยงที่ดีและมีประสิทธิภาพ (Vibrant and Effective Connectivity) ซึ่งจะช่วยพัฒนาความเชื่อมโยงของเครือข่ายการผลิตในภาคอุตสาหกรรมในประเทศลุ่มน้ำโขง รวมถึงการพัฒนาความเชื่อมโยงต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ (๒) การสร้างสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People – Centered Society) ผ่านความเชื่อมโยงระดับประชาชนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (๓) การสร้างความเป็นรูปธรรมและความตระหนักรู้ต่ออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสีเขียว (Realization of a Green Mekong) ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือในเรื่องการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการน้ำ และการรักษาทรัพยากรประมง

๔.๔ การให้ความสำคัญกับประเด็นภูมิภาคและโลกซึ่งเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคง และผลประโยชน์ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น มีการกล่าวถึงสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี และพัฒนาการในทะเลจีนใต้ โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเจรจาอย่างสันติ การเปิดโอกาสการใช้อาวุธนิวเคลียร์อย่างสมบูรณ์ การดำเนินการตามพันธกิจแห่งสหประชาชาติ การก่อให้เกิดสันติภาพและเสถียรภาพที่ยั่งยืนในคาบสมุทรเกาหลี การยึดถือกฎหมายระหว่างประเทศ อาทิ สนธิสัญญาด้านกฎหมายทางทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (UNCLOS) และการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในประชาคมระหว่างประเทศ รวมถึงแนวทางในการแก้ไขประเด็นปัญหาการลักพาตัว

๔.๕ การกำหนดให้ปี ค.ศ. ๒๐๑๙ เป็น “ปีแห่งการแลกเปลี่ยนระหว่างญี่ปุ่นกับลุ่มน้ำโขง ๒๐๑๙” เพื่อเฉลิมฉลองการครบรอบ ๑๐ ปี ของกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนของลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น สอดคล้องกับนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยในการส่งเสริมและกระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาภาคการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการลดความเหลื่อมล้ำทางการพัฒนา นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของไทยในการมีบทบาทในฐานะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (development partner) ของประเทศลุ่มน้ำโขงอีกด้วย

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ทางการเมือง ในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความเชื่อมโยง การพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางและความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของข้อกฎหมายระหว่างประเทศ ร่างยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวจึงไม่เป็น สนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือ ลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น

๑๐.๒ ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรองร่างยุทธศาสตร์ฯ

๑๐.๓ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างยุทธศาสตร์ฯ ที่ไม่ใช่สาระสำคัญ หรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๔๘

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๐